

עבודת השלמה לסיור בנושא ארכאולוגיה - שכבת ט מרץ 2017

יש להדפיס את העבודה לענות בכתב יד ולהגישה לתא 128 (קרן איתן) בחדר המורים

ארכיאולוגיה - מדע העוסק בחקר שרידי העבר.

המונח ארכיאולוגיה מורכב משתי מילים יווניות:

"ארכיאוס" = עתיקה, "לוגיה" = דעת, חקר.

הארכיאולוגיה מתמקדת בחקר התרבות החומרית.

כיצד יודעים מה קרה לפני הרבה שנים?

הן ההיסטוריה והן הארכיאולוגיה עוסקות בחקר עברו של האדם. מה ההבדל ביניהן? (בדקו על מה מתבססת ההיסטוריה ועל מה הארכאולוגיה וכך תבינו מה ההבדל).

התל - מיקומו ודרך היווצרותו - קראו בעיון את הקטע המצורף.

התל הוא גבעה מלאכותית, שצורתה ניתנה לה ע"י הצטברות יישובים בני תקופות שונות זה על גבי זה. פני השטח עליו התיישבו הראשונים נקרא, בפי הארכיאולוגים, "קרקע בתולה".

תושבי המקום הקימו את יישובם מלבנים עשויות בוץ (עפר + קש + מים). לאחר תקופה מסוימת כתוצאה מרעידת אדמה, כיבוש ע"י אויב, מגפה וכו', נהרס היישוב או ניטש על ידי תושביו.

שרידי היישוב התכסו באבק והחלו להתפורר.

מששבו בני האדם להתיישב במקום, בחרו לבנות מחדש את יישובם על גבי החורבות מאשר לנסות ולשקם את היישוב שחרב.

כשתהליך כעין זה חוזר על עצמו מספר פעמים, תהליך של הרס ובניה, כשכל יישוב נבנה על חורבות קודמו, ייווצר תל. חלפו דורות, הארכיאולוג מגיע אל התל ומנסה לגלות את שכבות היישוב השונות שהתקיימו במקום. השכבה הראשונה בה יפגוש היא המייצגת את היישוב המאוחר ביותר. ככל שיעמיק ויחפור, יחשוף שכבות יישוב קדומות יותר עד אשר יגיע ל"קרקע הבתולה".

תל - מקור המילה באכדית: "תילו". בארכיאולוגיה הכוונה היא לגבעה מלאכותית הגבוהה בדרך כלל מחברותיה כתוצאה מחורבות מפלסי יישוב רבים שנערמו זה על גבי זה. כל מפלס חיים נבנה על חורבות זה שקדם לו.

שכבה - בארכיאולוגיה הכוונה למפלס חיים בתקופה מוגדרת. בתל ישנן שכבות אחדות זו מעל זו.

ענה על השאלות הבאות:

1. מהו תל?

2. כיצד נוצר תל?

3. היכן בחרו בעבר להקים עיר ומדוע? (מה היו הקריטריונים למיקום יישוב בעבר?)

4. מהם הגורמים לכך שיישוב ניטש או נהרס?

בהצלחה
קרן